

СЕКЦІЯ ІV

ПСИХОЛОГІЯ. ПЕДАГОГІКА. СОЦІОЛОГІЯ

*ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: СЬОГОДЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ*

Кудлай О. І., асистент

*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4554218>

В Україні давно говорять про дистанційну освіту, але далі обговорень справа майже не рухалася. Зараз, із запровадженням загальнонаціонального карантину, усі навчальні заклади мусили перейти на освіту в режимі онлайн, тому в Україні немає іншого шляху, як налагоджувати цей, на перший погляд, нелегкий процес.

Є приклади навчальних закладів, які вже успішно перейшли на дистанційне навчання. Зокрема йдеться про ті навчальні заклади, які готувалися – у них уже були онлайн журнали й курси. Але є такі навчальні заклади, для яких перехід на дистанційне навчання став справжнім викликом. Викладачі говорять, що вони намагаються самостійно організувати навчальний процес, але добре було б мати єдину рекомендацію чи інструкцію від держави.

Досить легко перейшли на дистанційне навчання приватні ЗВО: спілкування з викладачами та групою онлайн, відеолекції з поясненнями нових тем, повноцінні презентації, цікаві творчі завдання тощо. А от з державними навчальними закладами все складніше. Зокрема деякі викладачі вважають, що дистанційне навчання полягає у відправленні студентам завдання у Viber, а деякі викладачі дають посилання на якісь відеоуроки або пояснення. Але є й дивні випадки, коли викладачі кажуть скидати фото зробленого домашнього завдання в месенджер або на електронну пошту, а перевіряти їх вони будуть вже після карантину. Це неправильно. Оскільки кожен викладач переживає, чи отримає він заробітну плату, тому він мусить відповідно й забезпечити нормальний навчальний процес. Адже якісне дистанційне навчання – це не лише вправа для самоопрацювання, а, у першу чергу, якісний контент і зворотній зв'язок. Багато завдань без лекцій і пояснень (особливо нові теми) студентам важко зрозуміти і виконати.

Якщо говорити про технічну частину, то найзручнішим для більшості людей є використання Skype або Zoom, де можна проводити лекції інтерактивно. Наприклад, Zoom має властивість виводити на екран того, хто говорить на цей момент. Це одна з переваг цієї програми, яку може використовувати велика кількість людей. Лекції викладати можна також у Google Meet або BigBlueButton.

Багато хто використовує Google classroom, де, крім можливості отримати лекції, студенти мають умовні скриньки, де роблять домашні завдання, а в електронних журналах викладачі виставляють оцінки.

Зараз багато говорять про технічну складову спілкування, та мало – про наповнення. Але це основне в дистанційній освіті. Так от, якщо говорити про наповнення, варто згадати такі програми, як «На урок» чи «Розумники» (яка є безкоштовною на час карантину).

Викладачі мають навчальну програму, тому має бути й відповідне наповнення. Тобто, насправді алгоритм онлайн роботи викладача в режимі карантину доволі не складний: відкрити платформу Google classroom – перевірити, чи усі студенти під'єднані – провести заняття: викладати відеолекції (або власні або шукати вже наявні), давати письмові лекції, задавати домашні завдання, перевіряти їх і оцінювати.

Щоб дотримуватися звичного для студентів режиму, можна проводити уроки в ті самі години, як зазвичай у навчальному закладі. Мабуть, найскладніше має бути з уроком фізичного виховання, але його також можна перевести в онлайн, із виконанням вправ, які можна робити вдома (присідання, планка, відтискання тощо).

Якщо студентам не вистачає неформального спілкування з одногрупниками – можна домовлятися, щоб мати щодня півгодини чи годину такого неформального спілкування.

Звісно, що освіта онлайн не замінить звичайної, але вона має свої переваги. Наприклад, є періоди, коли студенти хворіють і їм потрібно навчатися, щоб потім не наздоганяти програму. Крім того, дистанційна освіта допомагає людям розкриватися – наприклад студентам, які за психотипом є інтровертами. Такі студенти не завжди активно проявляють себе на заняттях, їм простіше навчатися дистанційно.

Тому найкращий варіант – поєднувати. Коли основне засвоєння предметів відбувається в аудиторії, а вдома дистанційна освіта – як додаткова, яка допомагає краще заглибитись у дисципліну або тему. Крім того, дистанційна освіта привчає студентів до самонавчання.

У сучасному світі дистанційна освіта давно зайняла місце нарівні зі звичайною. В Україні карантин рано чи пізно завершиться, і від нас залежить, або ми далі використовуватимемо можливості онлайн-навчання як додаткового, або дистанційна освіта знову піде в небуття.

У ХАІ є всі можливості розвитку дистанційної освіти. У цьому навчальному закладі проводяться заняття зі студентами через сайт дистанційного навчання «Ментор», який виявився дуже ефективним для засвоєння студентами знань, зокрема іноземної мови. За допомогою цього сайту ведеться освітній процес через наповнення курсів дисциплін та через такий сервіс відеотелефонного зв'язку, розроблений компанією Google, як Google Meet. Деякі викладачі ХАІ віддають перевагу такому відкритому програмному забезпеченню для проведення вебконференцій, як BigBlueButton. А ще інші викладачі, зокрема технічних дисциплін,

проводять заняття, використовуючи месенджер з підтримкою відеоконференцій Discord. Насправді, які б ресурси викладачі не використовували для забезпечення навчального процесу, найважливіше те, щоб ці ресурси сприяли продуктивності засвоєння студентами знань та безперервності навчального процесу. Тому в подальшому викладачами повинна бути проведена велика робота над удосконаленням наповнення своїх курсів та використання, відкриття нових можливостей для забезпечення студентів контентом усіх необхідних для них знань.